

V Bruseli 13. 7. 2017
COM(2017) 375 final

2017/0158 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o dovoze tovaru kultúrneho charakteru

{SWD(2017) 262 final}

{SWD(2017) 263 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

V rámci Európskeho programu v oblasti bezpečnosti na rok 2015¹ a akčného plánu na rok 2016 na zintenzívnenie boja proti financovaniu terorizmu² Komisia oznámila, že vypracuje legislatívny návrh na boj proti nedovolenému obchodovaniu s tovarom kultúrneho charakteru. Európsky parlament a Rada uvítali Európsky program v oblasti bezpečnosti³ a akčný plán a požadovali ďalšie zintenzívnenie práce⁴. Dňa 15. marca 2017 sa prijala smernica o boji proti terorizmu vrátane ustanovení o trestných sankciách pre osoby alebo subjekty, ktoré poskytujú materiálnu podporu terorizmu⁵.

Zámer pripraviť legislatívny návrh sa oznámil tiež v Spoločnom oznámení Európskej komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Európskemu parlamentu a Rade s názvom Stratégia EÚ pre medzinárodné kultúrne vzťahy.⁶

Na celosvetovej úrovni je potrebné tento návrh vnímať aj vzhľadom na vyhlásenie vedúcich predstaviteľov skupiny G20 z 8. júla 2017⁷, v ktorom potvrdili svoj záväzok riešiť alternatívne zdroje financovania terorizmu vrátane rabovania a pašovania starožitností.

Uvedené nariadenie a opatrenia reagujú aj na uznesenie Európskeho parlamentu z 30. apríla 2015 o ničení kultúrnych pamiatok, ktoré pácha ISIS/Da'iš, v ktorom sa okrem iného vyzývalo na prijatie prísnych opatrení na narušenie nedovoleného obchodovania s tovarom kultúrneho charakteru a vypracovanie európskych školiacich programov určených sudcom, policajtom a colným úradníkom, orgánom štátnej správy a všeobecnejšie trhovým subjektom, ako aj na vypracovanie informačných kampaní zameraných na odrádzanie od nákupu a predaja tovaru kultúrneho charakteru pochádzajúceho z nedovoleného obchodovania.

V záveroch z 12. februára 2016 Rada pripomenula, že je naliehavo potrebné posilniť boj proti nezákonnému obchodovaniu s tovarom kultúrneho charakteru, a vyzvala Komisiu, aby v tejto súvislosti v čo najkratšom termíne navrhla legislatívne opatrenia.

V rezolúcii Bezpečnostnej rady OSN č. 2347 (2017)⁸ z 24. marca 2017 sa členské štáty vyzývali k tomu, aby podnikli kroky na zabránenie nedovolenému obchodovaniu s kultúrnymi statkami), a to najmä, ak pochádzajú z miesta ozbrojeného konfliktu a obchodujú s nimi teroristické skupiny. V marci 2017 ministri kultúry krajín skupiny G7 vyzvali všetky štáty, aby zakázali obchodovanie s ukradnutými a cez hranice nelegálne vyvezenými kultúrnymi statkami, a zdôraznili význam užšej spolupráce medzinárodných justičných orgánov a orgánov presadzovania práva⁹.

¹ COM (2015) 185 final, 28. apríla 2015.

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o akčnom pláne na posilnenie boja proti financovaniu terorizmu [COM(2016) 50 final], 2. februára 2016.

³ Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júla 2015 o európskom programe v oblasti bezpečnosti [2015/2697 (RSP)].

⁴ Závery Európskej rady z 18. decembra 2015.

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV a mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 6 – 21).

⁶ JOIN(2016) 29 final.

⁷ <https://www.g20.org/gipfeldokumente/G20-leaders-declaration.pdf>

⁸ <http://unscr.com/en/resolutions/doc/2347>.

⁹ http://www.beniculturali.it/mibac/multimedia/MiBAC/documents/1490881204940_DECLARATION-Dichiarazione.pdf

V Rímskej deklarácii z 25. marca 2017 vedúci predstavitelia 27 členských štátov a inštitúcií EÚ opätovne potvrdili záväzok chrániť kultúrne dedičstvo a kultúrnu rôznorodosť. Boj proti nedovolenému obchodovaniu s tovarom kultúrneho charakteru bude kľúčovou európskou činnosťou v priebehu Európskeho roka kultúrneho dedičstva 2018.

Cieľom iniciatívy je predchádzať nedovolenému dovozu tovaru kultúrneho charakteru z tretej krajiny do EÚ a jeho uskladňovaniu v EÚ, a tým znižovať nedovolené obchodovanie s tovarom kultúrneho charakteru, bojovať proti financovaniu terorizmu a chrániť kultúrne dedičstvo, najmä archeologické predmety v krajinách pôvodu zasiahnutých ozbrojeným konfliktom. Na tento účel sa v nej navrhuje: zaviesť spoločné vymedzenie tovaru kultúrneho charakteru na dovoz; zabezpečiť, aby dovozcovia pri nakupovaní tovaru kultúrneho charakteru z tretích krajín zvýšili pozornosť; určiť štandardizované informácie na osvedčovanie zákonnosti tovaru; poskytnúť účinné prostriedky na odrádzanie od obchodovania; a podporiť aktívne zapojenie zainteresovaných strán do ochrany kultúrneho dedičstva.

Návrh nesúvisí s programom REFIT.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami politík v oblasti tejto politiky**

V súčasnosti neexistujú spoločné pravidlá, ktoré by sa týkali dovozu tovaru kultúrneho charakteru z tretích krajín, iba nariadenie Rady (ES) č. 1210/2003¹⁰ zo 7. júla 2003 o niektorých osobitných obmedzeniach hospodárskych a finančných vzťahov s Irakom a nariadenie Rady (EÚ) č. 36/2012¹¹ o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Sýrii, v ktorých sa zakazuje obchodovanie s týmito krajinami, pokiaľ ide o tovar kultúrneho charakteru. Cieľom iniciatívy je doplniť tieto dve opatrenia, ako aj existujúci právny predpis EÚ o vývoze tovaru kultúrneho charakteru [nariadenie (ES) č. 116/2009¹²].

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Navrhované nariadenie dopĺňa právny rámec EÚ o obchodovaní s tovarom kultúrneho charakteru, ktorý doteraz obsahoval iba jeden právny predpis o vývoze tovaru kultúrneho charakteru¹³ a o navrátení predmetov kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezených z územia členského štátu¹⁴. Dovoz bol obmedzený reštriktívnymi opatreniami týkajúcimi sa obchodovania s tovarom kultúrneho charakteru z Iraku a Sýrie.

Vykonávanie ustanovení nariadenia bude sprevádzať séria opatrení EÚ, z ktorých niektoré už prebiehajú a niektoré sa ešte len zavádzajú. Budú zamerané na faktory podnecujúce ponuku a dopyt po tovare kultúrneho charakteru, s ktorými sa nedovolené obchoduje, ako sú nerovnaká úroveň pripravenosti a uplatňovania noriem zvýšenej pozornosti v členských štátoch a nedostatočná kapacita v niektorých krajinách pôvodu obchodovania, najmä na nestálych miestach.

Boj proti obchodovaniu s kultúrnymi statkami je súčasťou boja EÚ proti organizovanej trestnej činnosti. Po rozhodnutí Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci z 18. mája 2017¹⁵ bude naďalej

¹⁰ Ú. v. EÚ L 169, 8.7.2003, s. 6.

¹¹ Ú. v. EÚ L 16, 19.1.2012, s. 1.

¹² Nariadenie Rady (ES) č. 116/2009 z 18. decembra 2008 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru (Ú. v. EÚ L 39, 10.2.2009, s. 1).

¹³ Ú. v. EÚ L 324, 22.11.2012, s. 1.

¹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/60/EÚ z 15. mája 2014 o navrátení predmetov kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezených z územia členského štátu a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 159, 28.5.2014, s. 1 – 10).

¹⁵ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8654-2017-INIT/en/pdf>

pokračovať posilnená operačná spolupráca medzi orgánmi presadzovania práva v rámci **cyklu politik EÚ na boj proti organizovanej a závažnej trestnej činnosti** na obdobie 2018 – 2021.

V rámci pilotného projektu na obdobie 2017 – 2018 bude EÚ spolupracovať s Organizáciou Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO) na vytvorení **modulov odbornej prípravy pre obchodovanie s tovarom kultúrneho charakteru určených pre odborné skupiny vrátane príslušníkov polície**. Z toho istého pilotného projektu sa bude financovať aj komplexná **štúdia o rozmeroch nedovoleného obchodovania s tovarom kultúrneho charakteru** zameraná na trasy, objemy a operačné režimy obchodovania a využívanie nových technológií na boj s nimi.

Budovanie kapacít orgánov presadzovania práva sa umožňuje aj prostredníctvom nástroja **technickej pomoci a výmeny informácií (TAIEX) EÚ**. V posledných rokoch sa uskutočnilo aj niekoľko seminárov venovaných boju proti nedovolenému obchodovaniu s tovarom kultúrneho charakteru: napríklad v bývalej Juhoslovanskej republike Macedónsko, Turecku, Kosove, Bosne a Hercegovine a v Srbsku. Nástroj pomoci TAIEX bol k dispozícii iba v krajinách patriacich do európskej susedskej politiky, v súčasnosti sa však môže nasadzovať aj inde vo svete.

Odborníci na kultúrne dedičstvo sa čoraz intenzívnejšie zúčastňujú misií **posúdenia potrieb a obnovy po katastrofe a posúdenia budovania mieru** EÚ, OSN a Svetovej banky, ktorých cieľom je posúdiť škody a riziká v oblasti kultúrneho dedičstva vrátane obchodovania.

Tento zoznam iniciatív nie je úplný. V blízkej budúcnosti budú zavedené ďalšie opatrenia zamerané na uľahčenie vykonávania navrhovaného nariadenia a podporu jeho cieľov.

Návrh je v súlade aj s inými politikami Únie a prispieva k nim, konkrétne najmä k:

- *Európskemu programu v oblasti bezpečnosti*¹⁶, v ktorom sa zdôrazňuje význam boja proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti;
- *akčnému plánu na posilnenie boja proti financovaniu terorizmu*, v ktorom sa uvádza niekoľko politických a právnych iniciatív (vrátane tohto návrhu), ktoré sa majú prijať ako súčasť komplexného prístupu v tejto oblasti;
- smernici Európskeho parlamentu a Rady o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV o boji proti terorizmu, v ktorom sú zahrnuté ustanovenia o trestných sankciách pre osoby alebo subjekty, ktoré poskytujú materiálnu podporu terorizmu.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

EÚ má výlučnú právomoc v oblasti obchodnej politiky a colných predpisov, do ktorej patria opatrenia colnej kontroly pri dovoze podľa článkov 3 a 207 Zmluvy o fungovaní EÚ (ZFEÚ).

Článok 207 ZFEÚ oprávňuje Európsky parlament a Radu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijať prostredníctvom nariadení opatrenia vymedzujúce rámec na uskutočňovanie spoločnej obchodnej politiky. To je napríklad prípad nariadenia (ES) č. 116/2009 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru, ktoré bolo prijaté na základe článku 207 ZFEÚ.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**
neuvádza sa

¹⁶ COM (2015) 185 final.

- **Proporcionalita**

Uprednostňované politické rozhodnutie je kombináciou regulačných a neregulačných možností politik. Rozsah navrhovaného regulačného opatrenia sa týka širokej typológie tovaru kultúrneho charakteru a nebráni sa ním zákonnému obchodu, pretože pre tieto predmety sa stanovila hranica minimálneho veku na 250 rokov. Táto hranica minimálneho veku predstavuje vyvážený prístup v súlade so zavedenými pravidlami v niektorých jurisdikciách a pomôže zabezpečiť jednotný prístup na medzinárodnej úrovni. Okrem toho je miera kontroly pred vstupom na colné územie Únie diferencovaná podľa predpokladaného rizika plienenia pre niektoré kategórie tovaru kultúrneho charakteru, ako sú archeologické nálezy alebo časti pamiatok.

Pozri odkaz na úvahy o proporcionalite v správe o posúdení vplyvu, konkrétne jej oddiely 7.3.5 a 7.4.4.

- **Výber nástroja**

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady je v tomto prípade vhodným nástrojom v súlade s článkom 207 ZFEÚ, ktorý tvorí právny základ návrhu.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

V súčasnosti neexistujú právne predpisy EÚ, ktoré by sa týkali dovozu tovaru kultúrneho charakteru, preto tento návrh nesúvisí s hodnoteniami *ex post* alebo kontrolami vhodnosti.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Komisia zorganizovala tieto konzultácie so zainteresovanými stranami:

1. Otvorenú verejnú konzultáciu¹⁷ týkajúcu sa servera Europa, ktorej sa mohli zúčastniť všetky zainteresované strany od 23. októbra 2016 do 23. januára 2017. Bol vypracovaný dotazník pre názory a stanoviská týchto kategórií zainteresovaných strán: občania, podniky, profesijné združenia a zástupcovia záujmových skupín, MVO a občianska spoločnosť, orgány verejnej moci. Bol zameraný na problematiku nedovoleného obchodovania s tovarom kultúrneho charakteru; opatrenia, ktoré sa majú prijať v oblasti dovozu tovaru kultúrneho charakteru na boj proti nedovolenému obchodovaniu a financovaniu terorizmu, vplyv a parametre možných legislatívnych opatrení. Komisii bolo doručených spolu 305 príspevkov.

Hoci má Únia pri prijímaní colných predpisov pre dovoz veľkú podporu, na otázku, či tieto opatrenia prispievajú k boju proti organizovanej trestnej činnosti a financovaniu terorizmu, panujú rozdielnejšie názory; podniky sa zväčša domnievajú, že nie. Za slabinu súčasného systému sa považuje náročnosť určenia zákonného pôvodu. Pri určovaní predmetov, na ktoré by sa malo opatrenie vzťahovať, sa za hlavné kritériá považujú vzácnosť, historická/vzdelávacia hodnota, vek a to, či má tovar kultúrneho charakteru pôvod v zóne konfliktu. Podniky podľa všetkého uprednostňujú opatrenie, ktoré majú prijať primárne vyvážajúce krajiny na ochranu svojho dedičstva – s pomocou EÚ, zatiaľ čo orgány verejnej moci a občianska spoločnosť do veľkej miery uprednostňujú právne predpisy Únie, ktorými sa posilnením právomocí colných orgánov zabráňuje vstupu nedovoleného tovaru kultúrneho charakteru do EÚ.

Pokiaľ ide o požiadavky na dokumentáciu, ktorou sa dokazuje zákonný pôvod, podniky podľa všetkého najviac uprednostňujú formu samoosvedčovania (miestoprísažného vyhlásenia), zatiaľ

¹⁷

Súhrnná správa o konzultácii: https://ec.europa.eu/info/consultations_en

čo orgány verejnej moci vývozné osvedčenia (z písomných podaní v podstate vyplýva, že by uprednostnili vydávanie dovozných licencií na základe vývozných osvedčení).

2. Komisia tiež zorganizovala tri zasadnutia skupiny odborníkov na colnú problematiku v súvislosti s tovarom kultúrneho charakteru (zástupcovia colných a kultúrnych orgánov z členských štátov), na ktorých predstavila iniciatívu, a potom sa uskutočnila hĺbková výmena názorov a diskusia o rôznych výzvach a cieľoch. Delegáti členských štátov boli vyzvaní aj na to, aby písomne predložili stanoviská k rôznym možnostiam, a niektorí z nich to urobili. Hoci sa všetky členské štáty zhodli na tom, že opatrenie súvisiace s dovozom by sa malo prijať, konkrétne možnosti opatrení získali rôznu podporu. Veľká skupina členských štátov vyjadrila podporu dovozným licenciám pre obmedzené množstvo kategórií tovaru kultúrneho charakteru, konkrétne tým, ktoré sú v súčasnom geopolitickom kontexte vystavené najväčšiemu riziku.

3. Aj colné a kultúrne orgány členských štátov sa zúčastnili prieskumu týkajúceho sa možného alebo očakávaného vplyvu rôznych regulačných možností na štátne správy (nákladové alebo iné zaťaženie).

Zo 16 zaslaných odpovedí sa v 12 uvádzali čiastočné informácie o objeme času potrebného na splnenie formalít v súvislosti s regulačnými možnosťami politik. Väčšina členských štátov nedokázala poskytnúť odhady a uviedla, že to neumožňuje štruktúra ich súčasných systémov a postupov. Výsledky (odpovede extrapolované pomocou štandardného nákladového modelu) boli do veľkej miery nejednoznačné, keďže poskytnuté odhady sa týkali iba niektorých možností politik, nie však všetkých.

4. Aj externý dodávateľ vykonal prieskum, a to v rámci štúdie s názvom Boj proti nedovolenému obchodovaniu s tovarom kultúrneho charakteru: Analýza colnej problematiky v EÚ¹⁸. Podrobné dotazníky boli adresované podnikom, združeniam, orgánom verejnej moci a medzinárodným organizáciám. Závety z prieskumu zaradené do štúdie boli použité v správe o posúdení vplyvu, a to najmä tie, ktoré sa týkali skúsenosti s vykonávaním nariadenia EÚ o vývoze tovaru kultúrneho charakteru a dvoch nariadení o sankciách voči Iraku a Sýrii.

• **Posúdenie vplyvu**

Vykonal sa posúdenie vplyvu¹⁹ a výbor pre kontrolu regulácie predložil pôvodne záporné²⁰ a potom na základe revízie vymedzenia problému a identifikovaných cieľov a poskytnutia jasnejšej a štruktúrovanejšej prezentácie a obsahu posudzovaných možností politiky kladné stanovisko²¹ k opätovnému predloženiu.

Možnosti vybraté na riešenie identifikovaných problémov sú kompatibilné a zabránia nedovolenému dovozu tovaru kultúrneho charakteru z tretej krajiny do EÚ a jeho uskladňovaniu v EÚ; tým sa zníži miera nedovoleného obchodovania s tovarom kultúrneho charakteru, podporí sa boj proti financovaniu terorizmu a ochráni sa kultúrne dedičstvo, najmä v krajinách pôvodu zasiahnutých ozbrojeným konfliktom. Hlavný cieľ by sa mal dosiahnuť bez zbytočného administratívneho zaťaženia. Konkrétne by sa mal dosiahnuť prostredníctvom:

1. Zvyšovania informovanosti potenciálnych kupcov, a to najmä turistov a cestovateľov, ale aj colných orgánov a ďalších orgánov presadzovania práva.

¹⁸ Zatiaľ neuverejnené.

¹⁹ Pozri: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>

²⁰ Pozri: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>

²¹ Pozri: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>

2. Nariadenia, ktorým sa zavádzajú opatrenia colnej kontroly vzťahujúce sa na tovar kultúrneho charakteru prehlásené za prepustené do voľného obehu alebo za umiestnené do iného osobitného colného režimu (ako je umiestnenie v slobodnom pásme) s výnimkou prepravovaného tovaru. Kontroly sa týkajú tovaru kultúrneho charakteru s hranicou minimálneho veku 250 rokov, ktorá je vymedzená v Dohovore Medzinárodného ústavu pre zjednotenie súkromného práva (UNIDROIT) o ukradnutých alebo nezákonne vyvezených kultúrnych predmetoch z roku 1995. Osoba, ktorá chce tovar kultúrneho charakteru doviesť na colné územie Únie, musí predložiť tieto dokumenty, ktorými sa dokazuje ich zákonný pôvod, t. j. zákonnosť vývozu z krajiny pôvodu:

– v prípade archeologických predmetov a pamiatkových prvkov, ktoré boli rozobraté, a v prípade vzácných rukopisov a prvotlačí musí osoba požiadať príslušný orgán určený na tento účel členským štátom vstupu o dovoznú licenciu a musí predložiť dôkaz o zákennom dovoze tovaru z krajiny pôvodu;

– v prípade akéhokoľvek iného tovaru kultúrneho charakteru musí osoba predložiť colným orgánom podpísané vyhlásenie (miestoprísahné vyhlásenie), ktorým sa osvedčuje zákonný vývoz tovaru z krajiny pôvodu, a štandardný dokument s identifikáciou tovaru, v ktorom sa predmet podrobne opisuje. Colné orgány tieto dokumenty zaevidujú a uložia ich kópiu.

Vybraté možnosti politiky by mali dosiahnuť hlavný uvedený cieľ, ako aj množstvo konkrétnych cieľov, takto:

Výberom vymedzenia tovaru kultúrneho charakteru z Dohovoru UNIDROIT z roku 1995 a hranice minimálneho veku 250 rokov sa touto možnosťou zavádza spoločné vymedzenie tovaru kultúrneho charakteru v súvislosti s dovozom, ktoré je primerané potrebnej ochrane (široká typológia tovaru) a nebráni sa ním zákonnému obchodu. Požiadavka na poskytnutie informácií o tovare kultúrneho charakteru a jeho pôvode buď prostredníctvom dovoznej licencie, alebo prostredníctvom vyplnenia štandardizovaného formulára identifikácie tovaru zabezpečuje, že kupci a dovozcovia z EÚ budú venovať zvýšenú pozornosť zákonnosti tovaru kultúrneho charakteru privázaného do EÚ. Colné kontroly zároveň do veľkej miery uľahčujú normalizované požiadavky na dokumentáciu pri dovoze týkajúcu sa totožnosti tovaru kultúrneho charakteru privázaného do EÚ. Zavedením sankcií za porušenia (stanovených členskými štátmi) sa zabezpečujú účinnejšie prostriedky na odrádzanie od obchodovania s tovarom kultúrneho charakteru.

Výber tejto možnosti politiky je plne v súlade s identifikovanou potrebou silnej reakcie na zvýšené riziko v prípade niektorých kategórií tovaru kultúrneho charakteru, ktorému už pre jeho podstatu priamo hrozí strata alebo rozptýlenie, najmä archeologického dedičstva. Náhodou ide práve o ten tovar kultúrneho charakteru, na ktorý sa zameriavajú teroristi a iné bojové frakcie pri získavaní prostriedkov na financovanie svojich činností. Pokiaľ ide o náklady na dodržiavanie predpisov, môžu vzniknúť náklady súvisiace s vypracovaním žiadosti o dovoznú licenciu na tento tovar, tie však predstavujú iba veľmi malú časť²² dovozu tovaru kultúrneho charakteru.

Táto možnosť je primeraná súboru cieľov a stanovujú sa ňou požiadavky na osvedčovanie dovozu podľa relatívnych rizík, zároveň sa dá rýchlo prispôbiť meniacim sa okolnostiam a profilom obchodovania.

²² Pre nedostatok podrobných podpoložiek colnej nomenklatúry tovaru kultúrneho charakteru sú dostupné štatistické (a teda kvantitatívne) údaje obmedzené a nedosahujú požadovanú presnosť. Kapitola 97 harmonizovaného systému, ktorá sa týka „umeleckých diel, zberateľských predmetov a starožitností“, neobsahuje dostatočný počet podpoložiek na to, aby bolo možné zbierať údaje o obchodovaní s konkrétnymi kategóriami tovaru kultúrneho charakteru. Preto je vykonané posúdenie zväčša kvalitatívne.

Organizovanie informačných kampaní pre potenciálnych kupcov, ako aj colné a iné orgány presadzovania práva, v konečnom dôsledku podporí aktívne zapojenie zainteresovaných strán do zmierňovania obchodovania.

- **Základné práva**

Zamýšľané opatrenia pravdepodobne ovplyvnia tieto práva, ktoré sú zakotvené v týchto článkoch Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „CFREU“):

- slobodu podnikania (článok 16 charty) a
- vlastnícke právo (článok 17 charty).

V prípade podozrenia na nepravdivé vyhlásenia v súvislosti s tovarom kultúrneho charakteru môžu orgány rozhodnúť o dočasnom zadržení predmetov, čo bude mať vplyv na vlastnícke právo a slobodu podnikania.

V článku 52 charty sa spresňuje, že každé obmedzenie uznaných práv a slobôd musí byť ustanovené zákonom, rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd, zodpovedať cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, a byť primerané.

Opatrenia dosahujú dôslednú rovnováhu medzi predmetnými právami a oprávnenými záujmami spoločnosti tým, že sa uplatňuje prístup, ktorý je efektívny (dosahuje cieľ), no práva ovplyvňuje čo možno najmenej.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny významný vplyv na rozpočet Európskej únie.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Komisia bude oprávnená prijímať vykonávacie akty s cieľom poskytovať osobitné formuláre na používanie (napr. formuláre licencií, formuláre žiadostí, znenie miestoprišažného vyhlásenia atď.) a príslušné procesné podrobnosti.

Komisia bude monitorovať účinnosť právneho nástroja a jeho vykonávacích ustanovení v úzkej spolupráci s členskými štátmi. Neustále a systematické monitorovanie umožní identifikovať, či sa návrh politiky uplatňuje podľa očakávania, a riešiť problémy s jeho včasným vykonávaním.

Členské štáty zbierajú faktické údaje, ktoré budú predstavovať základ budúceho hodnotenia nariadenia a ktoré sa budú riadiť týmito ukazovateľmi monitorovania:

- štatistickými informáciami pre Komisiu o zaevidovaných vyhláseniach dovozců;
- kontrolami vykonávanými v prípadoch podania vyhlásenia dovozcu, o ktorého správnosti panujú pochybnosti;
- počtom podaných žiadostí o dovoznú licenciu a počtom zamietnutých žiadostí;
- príslušnými štatistickými informáciami o obchodných tokoch tovaru kultúrneho charakteru (napr. o krajinách, z ktorých sa tovar kultúrneho charakteru zväčša do EÚ odosiela);
- počtom prípadov, v ktorých bol tovar kultúrneho charakteru zadržaný na účely ďalších kontrol vrátane expertízy;
- sankciami zavedenými a uloženými členskými štátmi.

Budúci vývoj²³ príslušných podpoložiek v colnej nomenklatúre umožní presnejšie monitorovanie obchodných tokov a zber konkrétnejších štatistických údajov o množstve a druhu tovaru kultúrneho charakteru, ktorý vstupuje na colné územie Únie.

Komisia vypracuje hodnotiacu správu na základe informácií poskytnutých členskými štátmi a predložených Európskemu parlamentu a Rade tri roky po nadobudnutí účinnosti nariadenia a následne každých päť rokov. Pri hodnotení nariadenia by sa mal posúdiť rozsah plnenia cieľov. Výsledky hodnotenia sa môžu postúpiť ostatným európskym inštitúciám v podobe správy.

Účinnosť nelegislatívnych sprievodných iniciatív sa bude posudzovať prostredníctvom hodnotenia *ex post* týkajúceho sa informačnej kampane a školení.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

V článku 1 sa uvádza predmet nariadenia a rozsah jeho uplatňovania.

V článku 2 sa stanovuje súbor vymedzení pojmov na účely nariadenia.

V článku 3 sa uvádza zásada, podľa ktorej sa vstup tovaru kultúrneho charakteru na colné územie Únie povoľuje iba na základe získania dovoznej licencie pre dané predmety alebo predloženia vyhlásenia dovozcu. Tovar kultúrneho charakteru sa môže umožniť dočasný vstup na účely výstav alebo akademického či vedeckého výskumu, ako aj v prípadoch, keď potrebuje dočasné útočisko, aby nedošlo k jeho zničeniu či strate v krajine pôvodu zasiahnutej ozbrojeným konfliktom alebo prírodnou katastrofou.

V článku 4 sa stanovujú prípady, v ktorých sa vyžaduje dovozná licencia, osoba, ktorá o ňu musí požiadať, licenčné podmienky a režimy, ako aj to od ktorého orgánu členského štátu sa dá získať. S cieľom zabrániť obchádzaniu, ak vyvážajúca krajina nie je tou, v ktorej bol predmet objavený alebo vytvorený („krajina pôvodu“), sa rozlišuje medzi tým, či je vyvážajúca krajina signatárskym štátom dohovoru UNESCO z roku 1970, alebo nie. Ak je krajina signatárom, a teda krajinou, ktorá sa zaviazala bojovať proti nedovolenému obchodovaniu s kultúrnymi statkami, žiadateľ musí preukázať zákonnosť vývozu z tejto krajiny; ak nie, žiadateľ musí preukázať zákonnosť vývozu z krajiny pôvodu.

V článku 5 sa stanovujú prípady, v ktorých sa bude vyžadovať vyhlásenie dovozcu a štandardizovaný dokument s opisom tovaru. Štandardizovaným dokumentom bude identifikácia predmetu, ktorá je medzinárodnou normou na opis predmetov kultúrnej hodnoty. Presadzujú ho hlavné orgány presadzovania práva, múzeá, organizácie kultúrneho dedičstva, organizácie obchodu s umením a oceňovania umeleckých diel, ako aj poisťovacie spoločnosti. Schválilo ho aj UNESCO ako medzinárodnú normu na zaznamenávanie minimálnych údajov o hnutelných kultúrnych statkoch. Identifikácia predmetu je známa mnohým členskými štátmi, v ktorých ju aj špecializované policajné jednotky používajú na katalogizáciu predmetov v digitálnych databázach a ako rýchly prostriedok na oznamovanie informácií a stanovovanie minimálnych informačných požiadaviek pre múzeá. Podobne, ako v článku 4, sa rozlišuje medzi vyvážajúcimi krajinami, ktoré sú signatárskymi štátmi dohovoru UNESCO z roku 1970, a tými, ktoré nie sú.

Článok 6 sa týka opatrení kontroly a overenia realizovaných colnými orgánmi.

²³

Najskôr na úrovni colnej nomenklatúry EÚ na základe vytvorenia príslušných podpoložiek sadzobníku TARIC (integrovanej sadzobníky Európskych spoločenstiev) na účely uplatňovania colných opatrení EÚ a neskôr na medzinárodnej úrovni prostredníctvom Svetovej colnej organizácie, ktorá jednoznačne stanovila zámer zmeniť kapitolu 97 harmonizovaného systému a vytvoriť v nej viac podpoložiek.

V článku 7 sa stanovuje, že Komisia bude pravidelne uverejňovať zoznamy príslušných colných orgánov, ktoré členské štáty určia na účely nariadenia. Toto uverejňovanie sa považuje za potrebné na účely informovania hospodárskych subjektov.

V článku 8 sa stanovuje prípad, kedy môžu colné orgány zadržať tovar kultúrneho charakteru, pretože nemožno preukázať, že tento dotknutý tovar kultúrneho charakteru bol zákonne vyvezený z krajiny pôvodu.

V článku 9 sa členské štáty vyzývajú, aby organizovali spoluprácu medzi svojimi príslušnými orgánmi a zabezpečovali budúci rozvoj elektronických databáz na uľahčenie ukladania a výmeny informácií, najmä vyhlásení vývozcov a vydaných licencií pre dovozcov.

V článku 10 sa od členských štátov vyžaduje, aby počítali so sankciami za porušovanie tohto nariadenia v súlade so svojimi vnútornými právnymi systémami.

V článku 11 sa členské štáty vyzývajú, aby organizovali príslušné školenia pre orgány, ktoré určili na vykonávanie nariadenia, ako aj informačné kampane na informovanie možných kupcov o právnom rámci a ich odrádzanie od nákupu tovaru kultúrneho charakteru z tretích krajín s neurčeným pôvodom.

V článku 12 sa stanovuje právomoc Komisie prijímať delegované akty. Toto posilnenie právomocí umožní Komisii prijať v prípade potreby hranicu minimálneho veku alebo stanoviť kategórie tovaru kultúrneho charakteru, na ktoré sa má vzťahovať dovozná licencia (z dôvodu zmeny okolností a na základe získaných skúseností). Keďže Svetová colná organizácia oznámila jasný zámer pridať v budúcnosti do kapitoly 97 harmonizovaného systému ďalšie podpoložky (keď bude veľká väčšina tovaru kultúrneho charakteru klasifikovaná na tarifné a štatistické účely), Komisia musí byť schopná príslušne aktualizovať relevantné tarifné kódy v prílohe k nariadeniu.

V článku 13 sa stanovuje menovanie výboru, ktorý bude pomáhať Komisii pri vykonávaní nariadenia. Z dôvodu súdržnosti a efektívnosti je vhodné vymenovať na tento účel výbor, ktorý už Komisii pomáha v súvislosti s nariadením (ES) č. 116/2009 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru.

Článok 14 sa týka spôsobu podávania správ a hodnotenia. Komisia bude pravidelne zhromažďovať informácie od členských štátov o vykonávaní a efektívnosti nariadenia na základe množstva ukazovateľov. Členským štátom budú zaslané príslušné dotazníky, z ktorých sa budú zhromažďovať rovnaké informácie, na základe ktorých Komisia vypracuje správu Európskemu parlamentu a Rade. Prvá správa bude predložená tri roky po dátume začatia vykonávania tohto nariadenia.

V článku 15 sa stanovuje nadobudnutie účinnosti nariadenia.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o dovoze tovaru kultúrneho charakteru**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,
 so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207,
 so zreteľom na návrh Európskej komisie,
 po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,
 konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,
 keďže:

- (1) Vzhľadom na závery Rady z 12. februára 2016 o boji proti financovaniu terorizmu, na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o akčnom pláne na posilnenie boja proti financovaniu terorizmu²⁴ a na smernicu o boji proti terorizmu²⁵ by spoločné pravidlá pre obchod s tretími krajinami mali byť prijaté tak, aby sa zabezpečila účinná ochrana proti strate tovaru kultúrneho charakteru, zachovanie kultúrneho dedičstva ľudstva a aby sa zabránilo financovaniu terorizmu prostredníctvom predaja ukradnutého kultúrneho dedičstva kupujúcim v Únii.
- (2) Kultúrne dedičstvo je jedným zo základných prvkov civilizácie, obohacuje kultúrny život všetkých ľudí, a preto by malo byť chránené pred neoprávneným privlastnením a plienením. Únia by mala primeraným spôsobom zakázať vstup tovaru kultúrneho charakteru, ktorý bol neoprávnene vyvezený z tretích krajín, na colné územie Únie.
- (3) Keďže sa v členských štátoch uplatňujú rôzne pravidlá na vstup tovaru kultúrneho charakteru na colné územie Únie, opatrenia by sa mali prijať predovšetkým s cieľom zabezpečiť, aby dovoz tovaru kultúrneho charakteru podliehal jednotným kontrolám na vstupe.
- (4) Spoločné pravidlá by sa mali vzťahovať na colné zaobchádzanie s tovarom kultúrneho charakteru z územia mimo EÚ vstupujúceho na colné územie Únie, t. j. pri jeho prepustení do voľného obehu, ako aj pri jeho umiestnení do osobitného colného režimu iného než colný režim tranzit.
- (5) Vzhľadom na známy potenciál slobodných pásiem (a tzv. slobodných prístavov) na účely skladovania tovaru kultúrneho charakteru by kontrolné opatrenia, ktoré sa musia zaviesť, mali mať čo najširší rozsah pôsobnosti z hľadiska dotknutých colných režimov. Tieto kontrolné opatrenia by sa preto nemali vzťahovať iba na tovar prepustený do voľného obehu, ale aj na tovar umiestnený do osobitného colného režimu. Takýto široký rozsah pôsobnosti by však nemal byť v rozpore so zásadou

²⁴ COM(2016) 50 final.

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV a mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 6 – 21).

voľného tranzitu tovaru, ani by nemal ísť nad rámec cieľa, ktorým je zabrániť tomu, aby nezákonne vyvezený tovar kultúrneho charakteru vstúpil na colné územie Únie. Kým kontrolné opatrenia by sa teda mali vzťahovať na osobitné colné režimy, do ktorých môže byť tovar vstupujúci na colné územie Únie umiestnený, nemali by sa vzťahovať na colný režim tranzit.

- (6) V nariadení by sa mali používať vymedzenia pojmov vychádzajúce z vymedzení stanovených v Dohovore UNESCO o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovolenému dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov, podpísaného v Paríži 14. novembra 1970, a Dohovoru UNIDROIT o ukradnutých alebo nezákonne vyvezených kultúrnych predmetoch, podpísaného v Ríme 24. júna 1995, ktorých zmluvnou stranou je značné množstvo členských štátov, keďže mnohým tretím krajinám a väčšine členských štátov sú ich ustanovenia známe.
- (7) Zákonnosť vývozu by sa mala preskúmať na základe právnych predpisov a nariadení krajiny, v ktorej bol tovar kultúrneho charakteru objavený alebo vytvorený („krajina pôvodu“). S cieľom zabrániť obchádzaniu pravidiel, keď tovar kultúrneho charakteru vstupuje do Únie z inej tretej krajiny, osoba, ktorá tovar chce priniesť na colné územie Únie, by mala preukázať, že tento tovar bol odtiaľ vyvezený zákonne, ak je dotknutá tretia krajina signatárskym štátom dohovoru UNESCO z roku 1970, a teda krajinou, ktorá sa zaviazala bojovať proti nezákonnému nedovolenému obchodovaniu s kultúrnymi statkami. V ostatných prípadoch by mala táto osoba dokázať, že tovar bol zákonne vyvezený z krajiny pôvodu.
- (8) S cieľom nebrániť obchodovaniu s tovarom cez vonkajšiu hranicu neprimeraným spôsobom by sa toto nariadenie malo uplatňovať iba na tovar, ktorý dosahuje určitú hranicu minimálneho veku. Na tento účel sa zdá primeraným stanoviť hranicu minimálneho veku na 250 rokov pre všetky kategórie tovaru kultúrneho charakteru. Hranicou minimálneho veku sa zabezpečí, aby sa opatrenia stanovené v tomto nariadení zameriavali na tovar kultúrneho charakteru, ktorý by bol s najväčšou pravdepodobnosťou cieľom plienenia v oblastiach zasiahnutých konfliktom bez toho, aby bol vylúčený iný tovar, ktorého kontrola je nevyhnutná na zabezpečenie ochrany kultúrneho dedičstva.
- (9) Obchodovanie s ukradnutými artefaktmi a starožitnosťami bolo označené za možný zdroj financovania terorizmu a prania špinavých peňazí v kontexte nadnárodného posúdenia rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktoré majú vplyv na vnútorný trh²⁶.
- (10) Keďže určité kategórie tovaru kultúrneho charakteru, konkrétne archeologické predmety, prvky pamiatok, vzácne rukopisy a prvotlače, môžu obzvlášť podliehať plieneniu a zničeniu, zdá sa, že je nevyhnutné vytvoriť systém zvýšenej kontroly pred tým, než tento tovar môže vstúpiť na colné územie Únie. Takýto systém by mal vyžadovať predkladanie licencie vystavenej príslušným orgánom členského štátu pred prepustením takéhoto tovaru do voľného obehu alebo jeho umiestnením do osobitného colného režimu iného než colný režim tranzit. Osoby, ktoré sa pokúšajú získať túto licenciu by mali vedieť dokázať, že tovar bol z krajiny pôvodu vyvezený zákonne za pomoci príslušných podporných dokladov a dôkazov, vývozných osvedčení alebo licencií vydaných vyvážajúcou treťou krajinou, vlastníckych titulov, faktúrami, zmluvami o predaji, dokladmi o poistení, prepravnými dokladmi a odbornými

²⁶

Oznámenie Komisie COM(2017) 340.

hodnoteniami. Na základe úplnej a pravdivej žiadosti by mal príslušný orgán členského štátu bezodkladne rozhodnúť o vydaní licencie.

- (11) Pri iných kategóriách tovaru kultúrneho charakteru by osoby, ktoré sa pokúšajú priniesť tovar na colné územie Únie, mali formou vyhlásenia osvedčiť zákonnosť vývozu tohto tovaru z tretej krajiny a prevziať zaň zodpovednosť, ako aj poskytnúť dostatočné údaje o tomto tovare tak, aby ho colné orgány mohli identifikovať. Na uľahčenie colného konania a z dôvodu právnej istoty by sa údaje o tovare kultúrneho charakteru mali poskytovať na štandardizovanom dokumente. Na opísanie tovaru kultúrneho charakteru by sa mal používať štandardný dokument na identifikáciu predmetu, ktorý odporúča UNESCO. Colné orgány by mali zaregistrovať vstup takéhoto tovaru kultúrneho charakteru, uchovať originály dokladov a dať deklarantovi kópiu príslušných dokladov s cieľom zabezpečiť výsledovateľnosť po tom, čo tovar vstúpi na vnútorný trh.
- (12) Tovar kultúrneho charakteru na vzdelávacie, vedecké alebo výskumné účely v colnom režime dočasné použitie by nemal podliehať predkladaniu licencie alebo vyhlásenia.
- (13) Skladovanie tovaru kultúrneho charakteru z krajín postihnutých ozbrojeným konfliktom alebo prírodnou katastrofou by malo byť takisto povolené bez predloženia licencie alebo vyhlásenia s cieľom zaistiť ich zachovanie a bezpečnosť.
- (14) S cieľom zohľadniť skúsenosti s vykonávaním tohto nariadenia a meniace sa geopolitické a iné okolnosti, ktoré ohrozujú tovar kultúrneho charakteru, a zároveň nebrániť obchodu s tretími krajinami neprimeraným spôsobom, by sa na Komisiu mala delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, a to pokiaľ ide o zmeny hranice minimálneho veku pre rôzne kategórie tovaru kultúrneho charakteru. Touto delegáciou právomoci by sa Komisii malo takisto umožniť aktualizovať prílohu v nadväznosti na zmeny kombinovanej nomenklatúry. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016²⁷. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (15) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa Komisii mali udeliť vykonávacie právomoci, aby prijala osobitné modalitty na dočasné použitie a skladovanie tovaru kultúrneho charakteru na colnom území Únie, vzory a formuláre žiadosti o dovoznú licenciu, ako aj vyhlásenia dovozcu a ich sprievodné dokumenty, ako aj ďalšie procesné pravidlá na ich predkladanie a spracovanie. Vykonávacie právomoci by sa mali Komisii udeliť takisto s cieľom prijať opatrenia na vytvorenie elektronickej databázy na uchovávanie a výmenu informácií medzi členskými štátmi. Tieto právomoci by sa mali uplatňovať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011²⁸.

²⁷ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (16) S cieľom podporiť účinné vykonávanie tohto nariadenia a poskytnúť základ pre jeho budúce hodnotenie by sa mali zhromažďovať relevantné informácie o obchodných tokoch tovaru kultúrneho charakteru. Obchodné toky tovaru kultúrneho charakteru nemôžu byť účinne monitorované len na základe ich hodnoty alebo váhy, keďže tieto dva parametre môžu kolísať. Je nevyhnutné zhromažďovať údaje o počte deklarovaných položiek. Keďže v kombinovanej nomenklatúre nie je pre tovar kultúrneho charakteru uvedená žiadna doplnková merná jednotka, treba vyžadovať, aby sa uvádzal počet položiek.
- (17) Stratégia EÚ pre riadenie colných rizík²⁹ je okrem iného zameraná na posilnenie kapacít colných orgánov s cieľom zvýšiť schopnosť reagovať na riziká v oblasti tovaru kultúrneho charakteru. Mal by sa využiť spoločný rámec riadenia rizík ustanovený v nariadení (EÚ) č. 952/2013 a colné orgány by si mali vymieňať príslušné informácie o rizikách.
- (18) Členské štáty by mali zaviesť účinné, primerané a odrádzajúce sankcie za nesplnenie ustanovení tohto nariadenia a oznámiť tieto sankcie Komisii.
- (19) Komisii by sa mal poskytnúť dostatočný čas na to, aby prijala predpisy na vykonávanie tohto nariadenia, predovšetkým predpisy o príslušných formulároch na použitie pri žiadosti o dovoznú licenciu alebo pri vypracovaní vyhlásenia dovozcu. Uplatňovanie tohto nariadenia by sa teda malo odložiť.
- (20) V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (21) V tomto nariadení sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané v článku 6 Zmluvy o Európskej únii a prevzaté Chartou základných práv Európskej únie, najmä jej hlavou II,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Týmto nariadením sa stanovujú podmienky a postup pre vstup tovaru kultúrneho charakteru na colné územie Únie.

Toto nariadenie sa nevzťahuje na tovar kultúrneho charakteru, ktorý je v colnom režime tranzit cez colné územie Únie.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

a) „tovar kultúrneho charakteru“ je každý predmet archeologického, prehistorického, historického, literárneho, umeleckého alebo vedeckého významu, ktorý patrí do kategórií uvedených v tabuľke prílohy a spĺňa hranicu minimálneho veku tam špecifikovanú;

²⁹ COM(2014) 527 final: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru o stratégii EÚ a akčnom pláne pre riadenie colných rizík.

- b) „krajina pôvodu“ je krajina, na území ktorej bol tovar kultúrneho charakteru vytvorený alebo objavený;
- c) „krajina vývozu“ je posledná krajina, v ktorej bol tovar kultúrneho charakteru nepretržite uchovávaný v súlade s jej zákonmi a právnymi predpismi pred tým, než bol odoslaný do Únie;
- d) „nepretržite“ je najmenej na obdobie jedného mesiaca a na účely iné než je dočasné použitie, tranzit, vývoz alebo odoslanie;
- e) „prepustenie do voľného obehu“ je colný režim uvedený v článku 201 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
- f) „umiestnenie do osobitného colného režimu iného než colný režim tranzit“ je umiestnenie tovaru do jedného z osobitných colných režimov uvedených v bodoch b), c) alebo d) článku 210 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
- g) „držiteľ tovaru“ je osoba uvedená v článku 5 ods. 34 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
- h) „deklarant“ je osoba uvedená v článku 5 ods. 15 nariadenia (EÚ) č. 952/2013.

2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 12 s cieľom zmeniť druhý stĺpec tabuľky v prílohe podľa zmien v kombinovanej nomenklatúre a zmeniť hranicu minimálneho veku v treťom stĺpci tabuľky v prílohe na základe skúseností získaných počas vykonávania tohto nariadenia.

Článok 3

Vstup tovaru kultúrneho charakteru na colné územie Únie

1. Prepustenie tovaru kultúrneho charakteru do voľného obehu a umiestnenie tovaru kultúrneho charakteru do osobitného colného režimu iného než colný režim tranzit sa povoľuje len po predložení dovoznej licencie vydananej v súlade s článkom 4 alebo vyhlásenia dovozcu vyhotoveného v súlade s článkom 5.

2. Odsek 1 sa neuplatňuje:

- a) na dočasné použitie, v zmysle článku 250 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, na colnom území Únie tovaru kultúrneho charakteru na vzdelávacie, vedecké a akademické a výskumné účely;
- b) na skladovanie, v zmysle článku 237 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, tovaru kultúrneho charakteru s výslovným cieľom zabezpečiť jeho zachovanie orgánom verejnej moci alebo pod jeho dohľadom.

3. Komisia môže prijať prostredníctvom vykonávacích aktov špecifické modalitty na dočasné použitie alebo skladovanie tovaru kultúrneho charakteru podľa odseku 2. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 13.

4. Odsek 1 sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté iné opatrenia prijaté Úniou v súlade s článkom 215 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 4

Dovozná licencia

1. Prepustenie tovaru kultúrneho charakteru do voľného obehu a umiestnenie tovaru kultúrneho charakteru do osobitného colného režimu iného než colný režim tranzit v Únii uvedené v písmenách c), d) a h) prílohy podlieha predloženiu dovoznej licencie colným orgánom.

2. Držiteľ tovaru podá žiadosť o dovoznú licenciu na príslušnom orgáne členského štátu vstupu. K žiadosti musia byť priložené všetky podporné doklady a informácie, ktorými sa preukazuje, že príslušný tovar kultúrneho charakteru bol vyvezený z krajiny pôvodu v súlade s jej zákonmi a právnymi predpismi. Ak je však vývozná krajina zmluvnou stranou Dohovoru UNESCO o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov podpísaného v Paríži 14. novembra 1970 (ďalej len „Dohovor UNESCO z roku 1970“), k žiadosti musia byť priložené všetky podporné doklady a informácie, ktorými sa preukazuje, že tovar kultúrneho charakteru bol vyvezený z tejto krajiny v súlade s jej zákonmi a právnymi predpismi.

3. Príslušný orgán členského štátu vstupu, overí, či je žiadosť úplná. Akékoľvek chýbajúce informácie či dokumenty si vyžiada od žiadateľa do 30 dní od prijatia žiadosti.

4. Príslušný orgán do 90 dní od predloženia úplnej žiadosti túto žiadosť preskúma a rozhodne o vydaní dovoznej licencie alebo o zamietnutí žiadosti. Žiadosť môže zamietnuť z týchto dôvodov:

a) ak vývozná krajina nie je zmluvnou stranou Dohovoru UNESCO z roku 1970 a nie je preukázané, že tovar kultúrneho charakteru bol vyvezený z krajiny pôvodu v súlade s jej zákonmi a právnymi predpismi;

b) ak vývozná krajina je zmluvnou stranou Dohovoru UNESCO z roku 1970 a nie je preukázané, že tovar kultúrneho charakteru bol vyvezený z krajiny vývozu v súlade s jej zákonmi a právnymi predpismi;

c) príslušný orgán má opodstatnené dôvody sa domnievať, že držiteľ tovaru ho nezískal zákonným spôsobom.

5. Členské štáty určia verejné orgány príslušné na vydávanie dovozných licencií v súlade s týmto článkom. Oznámia údaje týchto orgánov, ako aj všetky zmeny v tejto súvislosti Komisii.

Komisia uverejní údaje uvedených príslušných orgánov a všetky ich zmeny v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie*.

6. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov stanoviť vzor žiadosti o dovoznú licenciu, ako aj procesné pravidlá vzťahujúce sa na podávanie a spracovanie takejto žiadosti. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 13.

Článok 5

Vyhlásenie dovozcu

1. Prepustenie tovaru kultúrneho charakteru do voľného obehu a umiestnenie tovaru kultúrneho charakteru do osobitného colného režimu iného než colný režim tranzit v Únii uvedené v písmenách a), b), e), f), g), i), j), k) a l) prílohy podlieha predloženiu vyhlásenia dovozcu colným orgánom členského štátu vstupu.

2. Vyhlásenie dovozcu musí obsahovať vyhlásenie podpísané držiteľom tovaru, že tovar bol vyvezený z krajiny pôvodu v súlade s jej zákonmi a právnymi predpismi. Ak však krajina vývozu je zmluvnou stranou Dohovoru UNESCO o kultúrnych statkoch, vyhlásenie dovozcu musí obsahovať vyhlásenie podpísané držiteľom tovaru, že tovar bol vyvezený z tejto krajiny v súlade s jej zákonmi a právnymi predpismi.

Vyhlásenie dovozcu obsahuje štandardizovaný dokument opisujúci príslušný tovar kultúrneho charakteru dostatočne podrobne na to, aby ho colné orgány mohli identifikovať.

3. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov prijať vzor vyhlásenia dovozcu, ako aj procesné pravidlá vzťahujúce sa na podanie a spracovanie takeého vyhlásenia. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 13.

Článok 6

Colná kontrola a overenie

1. Dovozná licencia podľa článku 4 alebo vyhlásenie dovozcu podľa článku 5 sa podáva na príslušný colný úrad rozhodujúci o prepustení tovaru kultúrneho charakteru do voľného obehu alebo jeho umiestnení do osobitného colného režimu iného než colný režim tranzit.

2. Pokiaľ ide o tovar kultúrneho charakteru, pri ktorom sa na jeho vstup na colné územie Únie vyžaduje vydanie dovoznnej licencie, colné orgány skontrolujú, či dovozná licencia zodpovedá predloženému tovaru. Na tento účel môžu tovar kultúrneho charakteru fyzicky skontrolovať vrátane vykonania znaleckého posudku.

3. Pokiaľ ide o tovar kultúrneho charakteru, pri ktorom sa na jeho vstup na colné územie Únie vyžaduje predloženie vyhlásenia dovozcu, colné orgány skontrolujú, či toto spĺňa požiadavky stanovené v článku 5 alebo vyplývajúce z tohto článku a či zodpovedá predloženému tovaru. Na tento účel môžu od deklaranta vyžiadať dodatočné informácie a tovar kultúrneho charakteru fyzicky skontrolovať vrátane vykonania znaleckého posudku. Vyhlásenie dovozcu sa zaregistruje priradením sériového čísla a dátumu prijatia a po prepustení tovaru sa deklarantovi poskytne kópia zaregistrovaného vyhlásenia dovozcu.

4. Pri predložení vyhlásenia na prepustenie tovaru kultúrneho charakteru do voľného obehu alebo na jeho umiestnenie do osobitného colného režimu iného než colný režim tranzit sa množstvo tovaru uvedie pomocou doplnkovej mernej jednotky uvedenej v prílohe.

Článok 7

Príslušné colné úrady

Ak členské štáty obmedzia počet colných úradov príslušných na prepustenie tovaru kultúrneho charakteru do voľného obehu alebo jeho umiestnenie do osobitného colného režimu iného než colný režim tranzit, oznámia údaje o týchto colných úradoch, ako aj všetky zmeny v tejto súvislosti Komisii.

Komisia uverejní údaje príslušných colných úradov a všetky ich zmeny v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie*.

Článok 8

Dočasné zadržanie colnými orgánmi

1. Colné orgány zhabú a dočasne zadržia tovar kultúrneho charakteru prepravený na colné územie Únie, ak príslušný tovar kultúrneho charakteru vstúpil na colné územie Únie bez toho, aby boli splnené podmienky uvedené v článku 3 ods. 1 a 2.

2. K správnomu rozhodnutiu podľa odseku 1 sa pripojí odôvodnenie a oznámi sa deklarantovi; rozhodnutie musí podliehať účinným prostriedkom nápravy v súlade s postupmi stanovenými vo vnútroštátnom práve.

3. Obdobie dočasného zadržania je prísne obmedzené na čas potrebný pre colné orgány alebo iné orgány presadzovania práva na určenie toho, či si okolnosti prípadu vyžadujú zadržanie podľa iných ustanovení práva Únie alebo vnútroštátneho práva. Maximálne obdobie

dočasného zadržania podľa tohto článku je 6 mesiacov. Ak sa počas tohto obdobia nerozhodne o ďalšom zadržiavaní tovaru kultúrneho charakteru, resp. ak sa rozhodne, že si okolnosti daného prípadu nevyžadujú ďalšie zadržiavanie, tovar kultúrneho charakteru sa bezodkladne dá k dispozícii deklarantovi.

Článok 9

Administratívna spolupráca

1. Na účely uplatňovania tohto nariadenia členské štáty zabezpečia spoluprácu medzi ich príslušnými orgánmi uvedenými v článku 3 ods. 4.

2. Môže sa vytvoriť elektronický systém na uchovávanie a výmenu informácií medzi orgánmi členských štátov, najmä pokiaľ ide o vyhlásenia dovozcu a dovozné licencie.

3. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov stanoviť:

a) opatrenia týkajúce sa rozvoja, prevádzky a údržby elektronického systému uvedeného v odseku 2;

b) podrobné pravidlá týkajúce sa uchovávania a výmeny informácií medzi orgánmi členských štátov prostredníctvom elektronického systému uvedeného v odseku 2.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 13.

Článok 10

Sankcie

Členské štáty stanovujú pravidlá o ukladaní sankcií za porušovanie článkov 3, 4 a 5, a najmä za predkladanie nepravdivých vyhlásení a nepravdivých informácií s cieľom doviesť tovar kultúrneho charakteru na colné územie Únie, a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia Komisii tieto pravidlá a opatrenia do 18 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia a bezodkladne ju informujú o akejkoľvek ich následnej zmene.

Článok 11

Odborná príprava, budovanie kapacít a zvyšovanie informovanosti

Členské štáty zorganizujú odbornú prípravu a činnosti zamerané na budovanie kapacít s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie tohto nariadenia príslušnými orgánmi. Takisto môžu využiť kampane na zvyšovanie informovanosti zamerané najmä na kupujúcich tovaru kultúrneho charakteru.

Článok 12

Delegovanie právomocí

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 2 ods. 2 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú odo dňa ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto aktu doplní Úrad pre publikácie].

3. Delegovanie právomocí uvedené v článku 2 ods. 2 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Pred prijatím delegovaného aktu Komisia konzultuje s odborníkmi určenými každým členským štátom v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 2 ods. 2 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 13

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor uvedený v článku 8 nariadenia Rady (ES) č. 116/2009³⁰.
2. Ak sa odkazuje na tento článok, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 14

Podávanie správ a hodnotenie

1. Členské štáty poskytnú Komisii informácie o vykonávaní tohto nariadenia. Konkrétne, informácie musia obsahovať:

- a) štatistické informácie o zaregistrovaných vyhláseniach dovozců;
- b) informácie o porušení ustanovení tohto nariadenia;
- c) počet predložených žiadostí o dovozné licencie a o zamietnutých žiadostiach o dovozné licencie;
- d) relevantné štatistické informácie o obchode s tovarom kultúrneho charakteru;
- e) počet prípadov, v ktorých bol tovar kultúrneho charakteru zadržaný, a
- f) počet prípadov, keď tovar kultúrneho charakteru bol prenechaný v prospech štátu v súlade s článkom 199 nariadenia (EÚ) č. 952/2013.

Na tento účel Komisia zašle príslušné dotazníky členským štátom. Členské štáty majú 6 mesiacov na to, aby oznámili Komisii požadované informácie.

2. Komisia predloží správu Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní tohto nariadenia tri roky po dátume začatia uplatňovania tohto nariadenia a následne každých päť rokov.

³⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 116/2009 z 18. decembra 2008 o vývoze tovaru kultúrneho charakteru (Ú. v. EÚ L 39, 10.2.2009, s. 1).

Článok 15

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2019.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*